

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ สำหรับการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นส่วนประกอบในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี ระเบียบ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนได้ศึกษารายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้นำเสนอดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1008 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวนประชากร
1. นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ	18
2. พัฒนาการอำเภอ	18
3. เกษตรอำเภอ	18
4. สาธารณสุขอำเภอ	18
5. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ	18
6. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ	54
7. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ	864
รวม	1008

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของประชากร เป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการ ได้แก่ นายอำเภอ พัฒนาการอำเภอ เกษตรอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 อำเภอ/กิ่งอำเภอ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งละ 17 คน ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวนประชากรทั้งหมด 54 คน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวนประชากรทั้งหมด 864 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ได้ 48 คน และ 265 คน ตามลำดับ ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย รายละเอียดดังตารางที่ 2

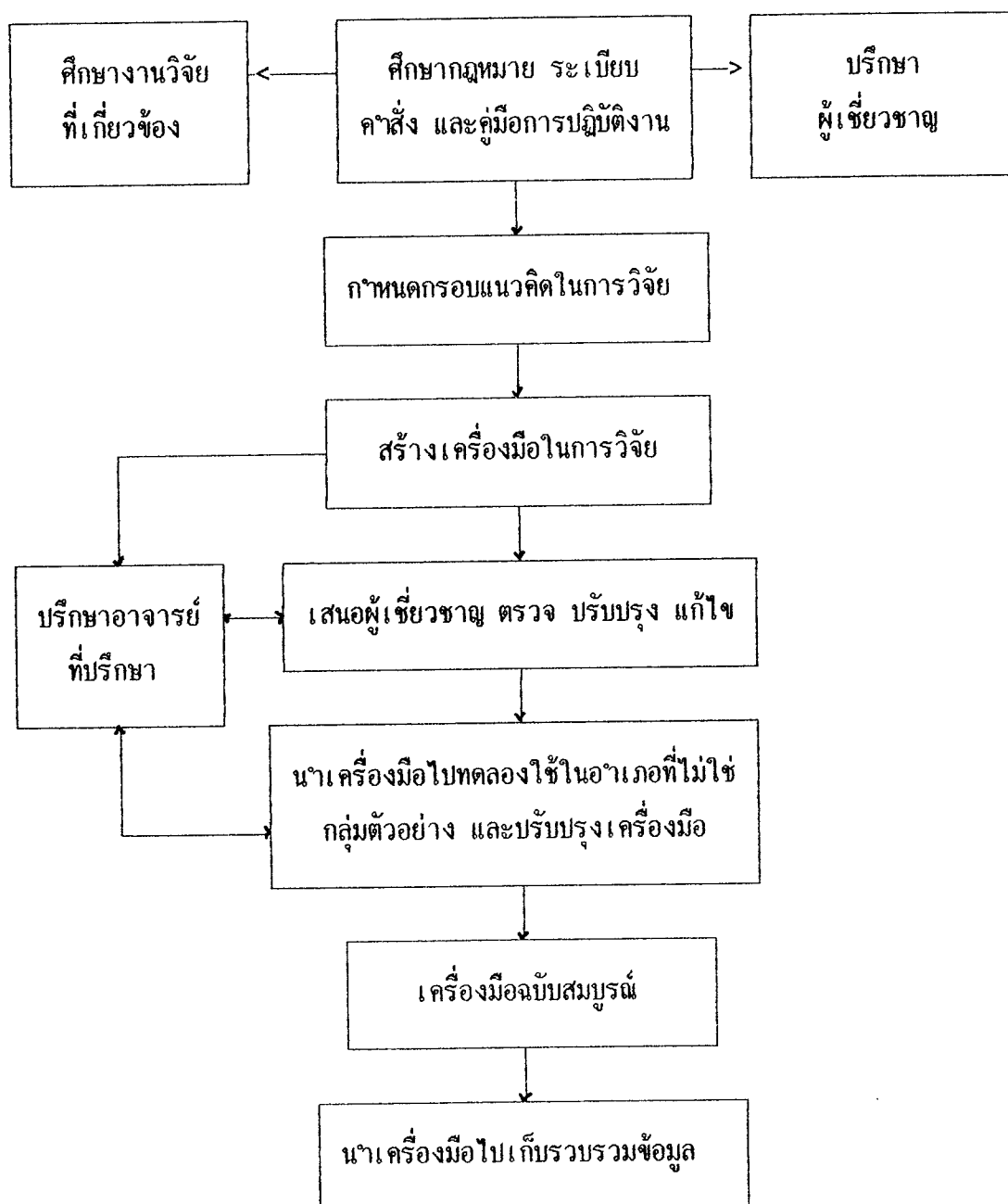
ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มหัวหน้าส่วนราชการ		
1. นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอ	18	17
2. พัฒนาการอำเภอ	18	17
3. เกษตรอำเภอ	18	17
4. สาธารณสุขอำเภอ	18	17
5. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ	18	17
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน		
1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	54	48
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	864	265
รวม	1008	398

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง โดยอาศัยการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง คู่มือการปฏิบัติงาน และปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และผู้ปฏิบัติงานจริง นำมาประกอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เนื้อหา กระทงคำถาม ยึดตามแผนการจัดอัตรากาลัง 3 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ.2533-2535) ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอเป็นหลัก การสร้างเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนในแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.4 ลักษณะของเครื่องมือ

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด มี 2 ตอน 64 ข้อ จำแนกรายละเอียดได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ตำแหน่ง อายุ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ตามสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง ซึ่งครอบคลุมงานที่ปฏิบัติ 3 งานคือ งานบริหารทั่วไป จำนวน 20 ข้อ งานแผนงานและพัฒนาชนบท จำนวน 20 ข้อ งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อจะมีคำตอบสองส่วนคือ ส่วนที่ปฏิบัติงานตามสภาพที่เป็นจริง และส่วนที่คาดหวัง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)

2) เกณฑ์การให้คะแนน กำหนดน้ำหนักของคะแนนจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	4
มาก	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามขั้นตอนดังนี้

1) การหาความตรง (Validity) โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ และผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์จังหวัด ทำการตรวจสอบ เพื่อให้แบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) ผู้เชี่ยวชาญได้

เสนอแนะแนวทาง และตรวจแก้ข้อกระทงในแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุง ภายใต้การควบคุมตรวจสอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2) การทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงภายหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมทั้ง 7 กลุ่ม ที่อำเภอค้อวัง อำเภอมหาชนะชัย อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร จำนวน 35 คน แล้วนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (r_α) ของ Cronbach (ประยูร อาษานาม, 2534) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถามรวมทั้ง 2 ส่วนเท่ากับ 0.9786 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ส่วนที่ 1 สภาพที่เป็นจริง	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
1. งานบริหารทั่วไป	20	0.9500
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท	20	0.9607
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	20	0.9422
รวม	60	0.9772
ตอนที่ 2 ส่วนที่ 2 สภาพที่คาดหวัง		
1. งานบริหารทั่วไป	20	0.9359
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท	20	0.9593
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	20	0.9626
รวม	60	0.9818
รวม	120	0.9786

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พัฒนาการจังหวัดศรีสะเกษ เกษตรจังหวัดศรีสะเกษ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในส่วนราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) ขอความร่วมมือ จากหัวหน้าส่วนราชการในระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหนังสือถึงหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูลได้กระทำใน 2 ลักษณะ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับข้อมูลกลับมามีคิดเป็นร้อยละ 91.21

ตารางที่ 4 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	แบบสอบถาม		แบบสอบถามที่สมบูรณ์	
	จำนวน	ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
1. หัวหน้าส่วนราชการ				
1) นายอำเภอ	17	15	15	88.23
2) พัฒนาการอำเภอ	17	17	16	94.11
3) เกษตรอำเภอ	17	16	16	94.11
4) สาธารณสุขอำเภอ	17	17	16	94.11
5) หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	17	15	15	88.23
2. ผู้บริหารโรงเรียน				
1) ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	48	47	46	95.83
2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา	265	247	239	90.19
รวม	398	374	363	91.21

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 ชุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป จากนั้นนำมาประมวลผลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

แปลผลคะแนนโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย (ระดับปฏิบัติหรือระดับความคิดเห็น)
3.51 - 4.00	มากที่สุด
2.51 - 3.50	มาก
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

3.8 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) ค่าความแจกแจงความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการอธิบายวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากรเป้าหมาย
- 3) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 4) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับอธิบายลักษณะการกระจายของข้อมูล
- 5) ค่า t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ตามสภาพที่เป็นจริงและคาดหวัง